

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 2243291
Steller: M. Helderman
Datum commissie: 27 mei 2025
Datum raadsvergadering: 12 juni 2025

Team: ROB
Teammanager: Ronald Stöcker
Portefeuillehouder: A. Helling
E-mail: ma.helderman@hoorn.nl

Onderwerp

Zienswijze bestemming rekeningresultaat 2024 en begroting 2026 van Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN)

Agendering

Ter besluitvorming

Bijlagen

1	Aanbiedingsbrief OD NHN
2	Jaarstukken 2024
3	Controle verklaring accountant
4	Accountantsverslag accountant
5	Dashboard Jaarrekening OD NHN 2024
6	Concept begroting 2026
7	Bezuinigingsscenario's 3% & 5%
8	Actualisering bedrijfsvoeringkosten

De raad besluit

1. Een positieve zienswijze af te geven op de voorgestelde resultaatbestemming 2024 van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord, wat inhoudt:
 - a. Een bestemmingsreserve Robuustheid te vormen en een bedrag van € 1 miljoen hieraan toe te voegen;
 - b. Het restant bedrag van het rekeningresultaat op vlak van VTH-Plus taken uit te keren aan de provincie.
2. Een negatieve zienswijze af te geven op de begroting 2026 van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord, omdat hierin geen rekening is gehouden met het plan van aanpak robuustheid OD NHN.
3. Ten aanzien van de voorgestelde bezuiniging scenario's 3% en 5% een positieve zienswijze af te geven op de voorgestelde onderdelen:
 1. Verminderen personele en bestuurlijke voorzieningen en representatie;
 2. Wijzigingen rondom inzet huisvesting en bijbehorende facilitaire kosten;
 3. Meerjarige UP afspraken en huidige T-rapportage en verantwoording versoberen;
 4. Verminderen omvang stelpost onvoorziene kosten vanaf 2026;
 7. Langere afschrijving en latere vervanging l-pads, telefoons en laptops (van 3 naar 4 jr.).Dit leidt tot een lumpsum bezuiniging van € 28.000 (1,5%) i.p.v. de gevraagde 5% (€ 93.000).
4. Ten aanzien van de voorgestelde bezuiniging scenario's 3% en 5% een negatieve zienswijze af te geven op de voorgestelde onderdelen:
 5. Geen VTH APV controles evenementen meer;
 6. Geen VTH APV klachten (geluidsoverlast) meer;
 8. Meldingen (deels) administratief afdoen;
 9. Controle frequentie naar beneden;
 10. Terugbrengen adviestaken;
 11. Overdragen beheer archief.
5. De OD NHN geen opdracht te geven tot een nadere invulling van de 5% taakstelling gezien de opgaven die de OD NHN heeft.
6. De financiële gevolgen van het vaststellen van de begroting 2026 OD NHN door het AB budgettair neutraal te verwerken bij de Hoornse begroting 2026 die in november door uw raad wordt vastgesteld. Dat wil zeggen dat als de taakstelling niet (geheel) wordt gehaald er een

dekkingsvoorstel wordt gedaan binnen de relevante beleidsvelden zoals Milieu en duurzaamheid en/of Ruimtelijke ordening.

Samenvatting

Het dagelijks bestuur van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN) heeft de jaarstukken 2024 en begroting 2026 aangeleverd. Het voorstel is positief over het rekeningresultaat 2024 en negatief over de begroting 2026 te adviseren. Het negatieve advies heeft te maken dat er geen financiële ruimte is opgenomen voor de robuustheid van de OD NHN. De OD NHN heeft bezuinigingsscenario's van 3% en 5% toegevoegd. Het voorstel is om slechts een deel van de bezuinigingen positief te beoordelen, omdat de overige voorstellen leiden tot meer werk en hogere kosten voor de gemeente en/of brengen risico's voor de veiligheid en gezondheid met zich mee. Wat niet qua bezuiniging lukt in de begroting van de OD NHN wordt met begroting van Hoorn voor 2026 elders binnen de relevante beleidsvelden zoals Milieu en duurzaamheid en/of Ruimtelijke ordening opgelost.

1. Inleiding: reden van het voorstel

Aanleiding

In de wet is opgenomen dat de gemeenteraad een zienswijze kan geven over de jaarstukken en de begroting van gemeenschappelijke regelingen.

Belang

Door het geven van zienswijzen heeft de gemeenteraad invloed op de uitvoering van de gemeenschappelijke regeling. Op deze wijze kan invloed worden uitgeoefend op de uitvoering van de taken van de OD NHN.

Centrale vraag

Welke zienswijzen wil de gemeenteraad geven over het rekeningresultaat 2024, de begroting 2026 en de bezuiniging scenario's van de OD NHN?

2. Beoogd maatschappelijk resultaat

De OD NHN voert voor zeventien gemeenten in Noord-Holland Noord en de Provincie Noord-Holland de basistaken uit op het gebied van de bovenlokale complexe milieutaken. Daarnaast voeren ze aantal gemeentelijke taken uit op gebied van Milieu. Het overleggen van de jaarrekening en begroting draagt bij aan een goede uitvoering van de Gemeenschappelijke Regeling. Dit is van belang voor de inwoners van de deelnemende gemeenten.

3. Bijdrage aan de duurzaamheidsambitie

Duurzaamheid in relatie tot milieutaken maakt onderdeel uit van de werkzaamheden van de OD NHN. Dit doet de OD NHN onder andere door zich te richten op het versnellen van de verduurzaming van de gebouwde omgeving en energiebesparing bij bedrijven.

4. Kadernota

De Wet Gemeenschappelijke Regelingen: in deze wet zijn de regels voor Gemeenschappelijke Regelingen vastgelegd.

Raadsbesluit taakstelling van 5% op de gemeenschappelijke regeling: De gemeenteraad heeft op 12 november 2024 ingestemd met een taakstelling van 5% op de gemeenschappelijke regeling OD NHN. Voor OD NHN is hiervoor een bedrag van € 93.000 ingeboekt in de begroting 2026 en verder.

De Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Noord-Holland Noord. Raadsbesluit van 4 februari 2025: Met dit besluit heeft de gemeenteraad gereageerd op de kadernota 2026 van OD NHN. In de brief van 17 april jl. is de raad reeds geïnformeerd over wat met de zienswijzen is gedaan bij de gemeenschappelijke regelingen, waaronder bij OD NHN.

Raadsbesluit van 29 maart 2019: In dit besluit heeft de gemeenteraad de 'Financiële uitgangspunten Gemeenschappelijke Regelingen' vastgesteld. In deze uitgangspunten wordt onder andere ingegaan op het geven van zienswijzen en de mate van indexering.

5. Argumenten

De OD NHN heeft de jaarrekening 2024, de begroting 2026 en de bezuinigingsscenario's 3% en 5% aangeleverd. Hieronder worden de bevindingen en het advies voor de zienswijzen toegelicht.

Jaarrekening 2024 en Resultaatbestemming 2024

Het resultaat van de jaarrekening 2024 van de OD NHN bedraagt ten opzichte van de vastgestelde begroting € 1.690.000. Dit bestaat uit een deel (gemeentelijke) Milieutaken € 610.000 en (provinciale) VTH-plustaken € 1.080.000. De jaarrekening is daarom verdeeld in deze twee taken. Voor het genoemde resultaat is een aantal oorzaken aan te wijzen:

- a. De totale gerealiseerde baten en lasten 2024 liggen in lijn met de begroting 2024. Op programmaniveau en op niveau van de opbrengst- en lastencategorieën zijn wel afwijkingen tussen de gerealiseerde baten en lasten 2024 en begrote opbrengsten en lasten 2024 die in de jaarrekening nader zijn toegelicht;
- b. Ten opzichte van de begroting is het resultaat met name toegenomen door de vrijval en de inzet van de bestemmingsreserves van € 2,3 miljoen en de gerealiseerde rentebaten van € 328.000;
- c. Enkele incidentele baten, zoals (SPUK) subsidie in het kader van het Interbestuurlijk Programma Versterking VTH.

De accountant heeft de jaarstukken goedgekeurd.

Resultaatbestemming

Het voorstel voor de resultaatbestemming is om € 1 miljoen te stoppen in een bestemmingsreserve voor Robuustheid en het restant begrotingsresultaat op vlak van VTH-Plus taken uit te keren aan de provincie.

Conclusie

Het voorstel is om een positieve zienswijze af te geven op de voorgestelde resultaatbestemming 2024. Het aandeel van gemeente Hoorn in het resultaat van de Milieutaken (zijnde € 610.000), bedraagt € 72.000. Met de zienswijze op de kadernota 2026 heeft gemeente Hoorn een positieve zienswijze gegeven op de ambitie om tot een adequate invulling te komen van het plan van aanpak Robuustheid van de OD NHN. Door de negatieve zienswijzen van andere gemeenten is er geen post opgenomen voor Robuustheid in de begroting van 2026. Daarom wordt geadviseerd in te stemmen met deze bestemmingsreserve van € 1 miljoen zodat OD NHN alsnog middelen heeft om een eerste aanzet te kunnen maken in kader van de robuustheid, dan wel benodigde onderzoeken hiervoor kan uitvoeren. Om volledig uitvoering te kunnen geven aan het plan van aanpak robuustheid is structureel € 1,8 miljoen nodig.

Zowel de provincie als gemeenten moeten bijdragen aan de aanpak robuustheid OD NHN. Gezien het aandeel van de provincie en de gemeenten is de voorgestelde resultaatbestemming aan deze bestemmingsreserve passend.

Begroting 2026

De ontwerpbegroting 2026 is opgesteld met inachtneming van de vastgestelde kadernota 2026.

Door de negatieve zienswijzen van andere gemeenteraden op de kadernota 2026 is in de begroting 2026 geen financiële invulling gegeven aan het plan van aanpak robuustheid. De OD NHN geeft aan dat dit uitdagingen zal geven en daaruit risico's voortvloeien:

1. Vóór de deadline van 1 april 2026 het niet kunnen bereiken van de robuustheidsstatus. Wat risico geeft tot verplichte fusering, met naar verwachting hogere kosten voor alle deelnemers.
2. Het niet/onvoldoende investeren in (nieuwe) wetgeving door de bevoegde gezagen. Dit betreft de onderwerpen Werkgebonden Personen Mobiliteit (WPM), Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) en Bodemenergiesystemen. De werkzaamheden kunnen niet/onvoldoende worden uitgevoerd met risico's voor klimaatdoelstellingen, vertraging nieuwbouwprojecten en gezondheidsrisico's.
3. De gemeentelijke natuuradvisering komt onder druk te staan door oplopende wachttijden met het risico het niet kunnen behalen van wettelijke termijnen. Gemeenten die deze vorm van advisering wél hebben opgenomen in de lumpsum krijgen voorrang op gemeenten die deze advisering als extra opdracht wensen af te nemen.

De begroting is op hoofdlijnen in orde en goed onderbouwd. Het college maakt zich zorgen om het zelfstandig voortbestaan van de OD NHN. Er wordt nu onderzocht wat de financiële gevolgen zijn van een fusering, dit is einde van het jaar gereed. De verwachting is dat fuseren duurder is dan een zelfstandige OD NHN. Als er in de tussentijd niks is gedaan aan het plan van aanpak robuustheid kan OD NHN niet voldoen aan de gestelde criteria op het door de rijk gestelde deadline van 1 april 2026. Risico is dat OD NHN dan verplicht wordt om te gaan fuseren. Er wordt daarom geadviseerd negatief te adviseren op de begroting 2026 met dringende verzoek om voldoende financiële middelen beschikbaar te stellen voor het plan van aanpak robuustheid zodat tijdig aan de gestelde criteria voldaan kan worden. Dit is in lijn met de zienswijze van de gemeenteraad op de kadernota 2026.

Bezuinigingsscenario's 3% en 5%

Alle gemeenten krijgen in 2026 te maken met het zg. "ravijnjaar". Dat betekent dat de gemeenten moeten snijden in hun kosten. Daarom heeft de gemeenteraad van Hoorn op 24 november 2024 besloten om alle gemeenschappelijke regelingen een taakstelling te geven van 5%, zo ook de OD NHN. Hiervoor is een bedrag van € 93.000 ingeboekt in de begroting 2026 en verder. De OD NHN is gevraagd een tweetal bezuinigingsscenario's op te stellen, één voor 3% en één voor 5%.

OD NHN is tot elf bezuinigingsvoorstellen gekomen en heeft deze gerangschikt van laag risico/impact tot hoog risico/impact. Hieraan zijn twee kolommen toegevoegd met wat de financiële gevolgen zijn voor Hoorn en wat de geadviseerde zienswijze is. De voorstellen met een negatieve zienswijze worden onder de tabel nader toegelicht. De toelichting op de overige voorstellen is terug te vinden in bijlage 7.

Nr.	Omschrijving besparingsmaatregel	3%	5%	Voorstel besparing gemeenten (€)	Besparing dan voor Hoorn	Geadviseer de zienswijze Hoorn
1	Verminderen personele en bestuurlijke voorzieningen en representatie	X	X	12.000	1.400	Positief
2	Wijzigingen rondom inzet huisvesting en bijbehorende facilitaire kosten	X	X	12.000	1.400	Positief
3	Meerjarige UP afspraken en huidige T-rapportage en verantwoording versoberen	X	X	118.000	14.000	Positief
4	Verminderen omvang stelpost onvoorzienbare kosten vanaf 2026	X	X	66.000	7.800	Positief
5	Geen VTH APV controles evenementen Als Hoorn moeten we dit dan zelf doen, kosten min € 29.000.	X	X	145.000	17.000 vs. 29.000 kosten	Negatief
6	Geen VTH APV klachten (geluidsoverlast) Als Hoorn moeten we dit dan zelf doen, kosten min € 5.000,-	X	X	40.000	4.700 vs 5.000 kosten	Negatief
7	Langere afschrijving en latere vervanging l-pads, telefoons en laptops (van 3 naar 4 jr)	X	X	Gem. 28.000	3.300	Positief
8	Meldingen (deels) administratief afdoen	X	X	175.000	20.700	Negatief
9	Controle frequentie naar beneden		X	86.000	10.000	Negatief
10	Terugbrengen adviestaken		X	200.000	23.600	Negatief
11	Overdragen beheer en archief		X	110.000	13.000 vs min 13.000 kosten	Negatief
	Totaal	596.000	992.000		117.000	

Voorstel 5 en 6 – geen VTH APV controles evenementen en klachten geluidsoverlast.

Deze werkzaamheden betreffen wettelijke taken die onder andere de gemeente Hoorn heeft belegd bij de OD. De verwachte maatschappelijke impact is dat er een toename zal zijn van geluidsoverlast wat direct gevolgen heeft op de omgevingskwaliteit en het woongenot van inwoners. Door het niet uitvoeren van de geluidsmetingen bestaat de kans dat er meer meldingen geluidsoverlast en handhavingsverzoeken bij de gemeente worden ingediend. Ook kunnen meer bezwaar- en beroepszaken worden ingediend in het vergunningenproces. De eventuele controles, handhaving en afhandeling van overlastmeldingen moeten door gemeenten zelf worden uitgevoerd en zullen leiden tot meer uitgaven. Deze taak wordt niet voor elke gemeente in de dezelfde omvang uitgevoerd. Daarnaast zit deze taak onder andere voor gemeente Hoorn in de lumpsum. Hierdoor zijn de uittredingsregels van toepassingen en zijn de besparingen niet direct te verzilveren. Daarnaast moet er een sociaal plan opgesteld worden binnen OD NHN voor de betrokken medewerkers en moeten de kosten hiervan gedragen worden door de betreffende gemeenten.

Als de gemeente Hoorn deze taken zelf gaat uitvoeren gaat dit meer geld kosten dan dat het nu door de OD wordt gedaan. Er moet hiervoor iemand apart worden aangenomen, terwijl zo'n zelfde persoon nu voor meerdere gemeenten dit doet en zo efficiënter zijn tijd kan inzetten. De kosten om het zelf te

organiseren wordt ingeschat op minimaal € 29.000. Daarnaast komen nog de kosten voor het afschalen van deze werkzaamheden bij de OD. Dit voorstel kost gemeente Hoorn meer geld en is daarmee geen bezuiniging.

Voorstel 8 – Meldingen (deels) administratief afdoen

Deze optie heeft veel nadelen. Initiatiefnemers hebben meer verantwoordelijkheid, maar vaak onvoldoende deskundigheid, wat leidt tot fouten en onduidelijkheid voor bedrijven en omwonenden. Dit vermindert de kwaliteit van meldingen en verhoogt de risico's voor de omgeving. Onbeoordeelde meldingen kunnen leiden tot hogere operationele kosten voor toezicht, handhaving en Woo-verzoeken. Gemeenten riskeren kennisverlies van industrieterreinen en bedrijven, inefficiënte initiatieven en imagoschade door desinvesteringen. Actieve omwonenden kunnen extra werk voor toezichthouders en juristen veroorzaken. Onomkeerbare situaties kunnen leiden tot imagoschade voor gemeenten. Onder andere gemeente Hoorn heeft deze basistaken in de lumpsum, waardoor de bezuiniging niet direct realiseerbaar is. Daarnaast maakt dit de functie minder aantrekkelijk voor vergunningverleners, wat het aantrekken en behouden van goede vergunningverleners bemoeilijkt.

Het is dus onzeker of het voorstel echt tot bezuinigingen leidt. Daarnaast gaat de dienstverlening en betrouwbaarheid van de overheid achteruit en ontstaan er risico's voor gezondheid en veiligheid. Daarom wordt een negatieve zienswijze voorgesteld.

Voorstel 9 - Controle frequentie naar beneden

Minder frequente controles verhogen het risico op langdurige overtredingen, wat leidt tot meer meldingen van overlast en verzoeken om handhaving. Dit verhoogt de kosten voor toezicht, handhaving en Woo-verzoeken, waardoor de besparing mogelijk niet wordt gerealiseerd. Deze taken zijn opgenomen in de lumpsum, waardoor besparingen niet direct kunnen worden verzilverd.

Het is onzeker of het voorstel tot bezuinigingen leidt en het schaadt het imago van gemeenten als betrouwbare overheid. Overtredingen kunnen ook risico's voor gezondheid en veiligheid opleveren. Daarom wordt een negatieve zienswijze voorgesteld.

Voorstel 10 - Terugbrengen adviestaken

Wanneer de OD aan de voorkant geen advisering meer geeft met betrekking tot nieuwe omgevingsvisies, plannen en gebieden dan is het een reëel risico dat een initiatief bij de vergunningverlening vervolgens vertraging oploopt. Daarnaast gaat het kostenverhogend werken wanneer gemeenten hiervoor commerciële adviesbureaus gaat inhuren voor advies.

Met steeds meer binnenstedelijke ontwikkelingen is het van belang dat vanaf de start alle aspecten goed worden meegenomen en gewogen. Dit ter versoepeling van nieuwe ontwikkelingen, zoals woningbouw en om onnodige kosten te beperken. Daarom wordt geadviseerd op dit voorstel een negatieve zienswijze te geven.

Voorstel 11 - Overdragen beheer archief

Bij dit voorstel moeten de gemeenten en de provincie zelf het archief van de OD NHN bijhouden. Dit gaat ten koste van de efficiëntie en de OD NHN heeft vervolgens niet meer direct toegang tot haar eigen archief. Daarnaast zal het verschil opleveren in hoe gearchiveerd wordt, wat een verschil in kwaliteit kan geven. Met dit voorstel wordt het werk verschoven en wordt onder de streep geen geld bespaard. Mogelijk gaat het zelfs meer geld kosten door inefficiëntie. Daarom wordt geadviseerd hierop een negatieve zienswijze te geven.

Conclusie

Geadviseerd wordt alleen positieve zienswijze te geven op de bezuinigingsvoorstellen 1 tot en met 4 en 7. Overwegende bovenstaande argumenten wordt geadviseerd een negatieve zienswijze te geven op de bezuinigingsvoorstellen 5, 6, en 8 tot en met 11.

De positief geadviseerde bezuinigingen geven een bezuiniging van € 28.000 voor gemeente Hoorn. Eerder was in de Hoornse begroting als bezuiniging een bedrag van € 93.000 voor de OD NHN

opgenomen. Hierbij is in de Memo beeld kadernota 2026 GR-en van de commissievergadering van 21 januari jl. gemeld dat het zeer onzeker was of deze bezuiniging gehaald kan worden.

De OD NHN organisatie heeft veel uitvoerende taken gericht op het uitvoeren van wettelijke taken of taken die we daar als gemeente hebben belegd. Aannemelijk is gemaakt dat de begroting geen of nauwelijks ruimte kent om te komen tot een bezuiniging. Anders dan dat het de veiligheid vermindert of het een verplaatsing is van taken terug naar de gemeente. Daarnaast is er nog de opgave om te voldoen aan de criteria van het Rijk. Om deze reden wordt voorgesteld OD NHN geen extra opdracht te geven om tot een bezuiniging van totaal 5% te komen.

Na het besluit van AB juli 2025 wordt duidelijk wat exact aan bezuinigingen doorgevoerd gaat worden. Wat minder wordt bezuinigd dan in de begroting is opgenomen zal elders in de gemeentelijke begroting worden opgelost binnen de relevante beleidsvelden zoals Milieu en duurzaamheid en/of Ruimtelijke ordening. Waarbij op dit moment wordt gedacht aan een lastenverzwaring aan ondernemers via leges voor milieutaken die nu nog niet in rekening worden gebracht. Deze zullen bij de behandeling van de begroting 2026 aan uw raad worden voorgelegd.

6. Maatschappelijk draagvlak en participatie

Het maatschappelijk draagvlak is in het kader van dit voorstel niet onderzocht.

7. Financiële gevolgen

Dit voorstel heeft nog geen financiële gevolgen voor het begrotingsresultaat. De indexering en de verhoging van de lumpsumbijdrage van € 55.000 als gevolg van een andere verdeling van de kosten voor asbestsloopmeldingen is opgenomen in de kadernota 2025 van de gemeente. Na besluitvorming door het AB op 11 juli 2025 wordt bekend in hoeverre de in de begroting opgenomen taakstelling van 5% is behaald. Indien er een verschil ontstaat, wordt hiervoor dekking gezocht in de relevante beleidsvelden zoals Milieu en duurzaamheid en/of Ruimtelijke ordening. Deze zullen bij de behandeling van de begroting 2026 aan uw raad worden voorgelegd. Wanneer de zienswijze van gemeente Hoorn wordt gevolgd gaat het om een bedrag van € 65.000.

8. Communicatie

De door de gemeente Hoorn gegeven zienswijzen worden schriftelijk teruggekoppeld aan de voorzitter van het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord.

9. Realisatie

De jaarstukken 2024 en de begroting 2026 worden in de vergadering van het Algemeen Bestuur vastgesteld. Bij de vaststelling worden de zienswijzen van de deelnemende gemeenten meegenomen.

Hoorn, **20 MEI 2025**

het college van burgemeester en wethouders van Hoorn,

de secretaris,

de burgemeester

